

Bericht uit Saamaka

Columnist: Menno Marrenga

Gepubliceerd in De Ware Tijd 01/02/2006

De Djogu-index

Ik heb de sleutel tot de Saamaka-economie ontdekt: het is de Djogu-index. Nu zal de Saamaka-economie u een zorg zijn, ik moet daarom eerst uitleggen wat er zo bijzonder aan is.

Eerst wat algemene economie: geld slaat nergens op. Vroeger wist men nog wat geld waard was, maar sinds in 1971 het Bretton-Woodstelsel werd opgeheven, is geld waard wat de gek er voor geeft en iedere centrale bank kan zoveel geld laten drukken als die wil, desnoods containers vol. De dollar zweeft, de euro zweeft mee, en de Surinaamse munt fladdert helemaal alle kanten uit. Onder het bewind van Bouterse en Wijdenbosch werden we allemaal miljonair, het Front maakte ons allemaal weer duizend maal armer en we merkten er eigenlijk niets van.

Geld slaat nergens op. Daarom zoeken economen altijd naar indexen: boodschappenmandjes vol kruidenierswaren en aandelen. CPI, PPI, AEX, Dow Jones: allemaal pogingen om een beeld te krijgen van hoe arm of rijk we eigenlijk wel zijn.

Geld: het is een glibberig goedje – maar toch is er een heel simpele maatstaf voor wat geld waard is: de Big Mac-index. Een Big Mac is een broodje met gemalen koeivlees, en de waarde daarvan blijkt verrassend constant: van Tokio tot Parijs, al tientallen jaren lang. Een of ander genie ontdekte de Big Mac-index, en ik ontdekte de Djogu-index, de sleutel tot de Saamaka-economie.

Saamaka is namelijk bijzonder; misschien wel de enige plek ter wereld waar je geen Big Mac kunt kopen. En Saamaka heeft geen eigen munt, maar wel een eigen prijspeil. De munt is de Surinaamse dollar, net als in Paramaribo dus, maar men verdient hier beduidend minder. In een vorig artikel schreef ik al over de lage prijs voor vrouwen- en kinderarbeid, en de salarissen van onderwijzers, medische mensen en bestuurders zijn veel lager dan die van mensen die in Paramaribo hetzelfde werk doen. Voor twee Surinaamse dollar koop ik een cassavekoek waar ik drie dagen van eet: kom daar in Paramaribo maar eens om. Saamaka heeft dus wel de munt van Suriname, maar een duidelijk eigen financiële standaard.

Voor 1993 kon je bij de kinderen die bij de landingsplaats staan te vissen een djogu-visje kopen voor een dubbeltje. In die tijd kostte een vishaakje nog drie cent. Daarna steeg de prijs van een vishaakje tot vijftien cent, twee gulden. Een vishaakje gaat wel eens kapot, dus begonnen enkele kinderen hun prijs te verhogen, maar zij werden uitgescholden om hun gierigheid en niemand kocht hun visjes voor twintig cent, ook niet toen een vishaakje al vijftientig gulden kostte. Een djogu kost een dubbeltje, punt uit. Na een tijdje stopten de kinderen dus met djogu-vissen voor de verkoop.

De oudere lezers zullen dit verschijnsel herkennen: met brood en melk ging het in de jaren tachtig in Paramaribo net zo. In 2004 kwamen de dubbeltjes terug. En kort daarna begonnen de kinderen weer djogu-visjes te verkopen. De nieuwe dubbeltjes hebben niets te maken met de oude dubbeltjes die tien jaar daarvoor verdwenen, en de kinderen die nu aan de landingsplaats staan te vissen waren tien jaar geleden niet eens geboren. Maar een djogu kost een dubbeltje. Ik heb het nu twee jaar lang aangezien. In juni, als de djogu's groot zijn en vol kuit en met emmers vol te koop worden aangeboden: een dubbeltje. In oktober, als de rivier stilstaat en heet is en zuurstofloos, en de visjes schaars zijn en mager: een dubbeltje. Zo werkt de economie in Saamaka. De sleutel is de Djogu-index.

